

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економіки підприємства

**ОБГРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ
І ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ**
**Методичні рекомендації до виконання
розрахункового індивідуального завдання**

за напрямом підготовки
6.030504 Економіка підприємства
для студентів всіх форм навчання

Дніпропетровськ
НГУ
2015

Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Методичні рекомендації до виконання розрахункового індивідуального завдання за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства для студентів всіх форм навчання / Д.В. Кабаченко. – Д.: Національний гірничий університет, 2015. – 14 с.

Автори:

Д.В. Кабаченко, канд. екон. наук, доц.

Затверджено методичною комісією з напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства (протокол № від) за поданням кафедри економіки підприємства (протокол № від).

Подано методичні рекомендації до виконання розрахункового індивідуального завдання з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» за напрямом підготовки 6.030504 Економіка підприємства для студентів всіх форм навчання. Сформульовано загальні вимоги до завдання. Наведено методичні рекомендації до виконання завдання, розглянуто алгоритм виконання завдання та подано приклад його оформлення. Матеріали доповнено переліком вихідних даних для підготовки студентів до виконання розрахункового індивідуального завдання, переліком необхідної літератури, а також вимогами до оформлення завдання та оцінювання якості його виконання.

Відповідальний за випуск завідувачка кафедри економіки підприємства, д-р екон. наук, проф. В.М. Шаповал.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Навчальні цілі практичних занять та виконання розрахункового індивідуального завдання.....	6
2. Методологічні рекомендації до виконання розрахункового індивідуального завдання з вибору оптимального варіанта розміщення заводу в різних регіонах за критерієм мінімізації наведених витрат.....	7
3. Методичне та інформаційне забезпечення виконання розрахункового індивідуального завдання.....	10
4. Вимоги до оформлення розрахункового індивідуального завдання.....	11
5. Оцінювання виконання і захисту розрахункового індивідуального завдання	12
6. Перелік рекомендованої літератури для підготовки до виконання розрахункового індивідуального завдання.....	13
Додаток. Зразок титульного аркуша розрахункового індивідуального завдання.....	14

ВСТУП

На сучасному етапі в умовах зростаючої конкуренції, темпів зміни законодавчої бази, умов розвитку ринку підвищуються вимоги до оперативності та якості управління підприємством. Це є мотивуючим чинником для компаній відносно удосконалення методів і критеріїв, що використовуються при оцінці ефективності їх діяльності та оптимізації процесів ухвалення господарських рішень.

Ухвалення рішення – складова частина будь-якої управлінської діяльності та функції будь-якого керівника. Чим вище якість прийнятого рішення, його раціональність і обґрунтованість, чим краще забезпечення його реалізації і саме виконання, тим ефективніше працює менеджер і організація в цілому.

Чим вище обґрунтованість вживаних в конкретній ситуації методів управління і якість управлінського рішення, тим менше комерційний ризик інвестора. Якщо при розробці управлінського рішення менеджер і його команда не спрогнозували стратегію фірми, нормативи конкурентоспроможності майбутнього товару, зміни параметрів зовнішнього і внутрішнього середовища фірми, то завтра вона виявиться під загрозою банкрутства.

Тому економія на якості управлінського рішення принесе в майбутньому величезні втрати як наслідок реалізації і тиражування неякісного рішення на подальших стадіях життєвого циклу об'єкту. Звідси необхідність вивчення основ правил, прийомів і наукових методів розробки рішень та їх реалізації.

Зазначене обумовлює актуальність та значущість для економіки країни якісного обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків, що пов'язані з діяльністю промислових підприємств як напряму фахової діяльності, а також підкреслює доцільність видокремлення дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків».

Дидактичними цілями викладання дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» є формування у студентів сучасного економічного мислення, засвоєння основних теоретико-методичних положень та опанування відповідних практичних навичок у галузі економіки.

Мета дисципліни: формування знань і навичок стосовно обґрунтування господарських рішень з різним ступенем невизначеності та ризику.

Завдання дисципліни: засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів господарських рішень, методичних підходів щодо аналізу ризику та управління ним; оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси.

Предмет дисципліни: господарські рішення та пов'язані з ними ризики на підприємстві.

Дисципліна «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» належить до тих дисциплін, які забезпечують спеціальну підготовку студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації. Загальний обсяг дисципліни – 5,0 кредитів ECTS (180 академічних годин).

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен уміти:

- Аналізувати методи прийняття господарських рішень, причини і наслідки ризику у підприємницької діяльності, особливості прийняття рішень у конфліктних ситуаціях, ефективність ризик-менеджменту як системи оцінки і управління ризиком;
- Класифікувати господарські рішення, суб'єктів та об'єктів господарчої діяльності, напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику, методи дослідження операцій, методи підготовки господарчих рішень;
- Характеризувати загальні підходи до ухвалення рішення, умови і ситуації вироблення рішень у господарській діяльності, фактори, що забезпечують найбільш ефективне управління організацією.
- Визначати підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень, ефективність господарських рішень, критерії прийняття рішень в умовах ризику і невизначеності;
- Обґрунтовувати господарські рішення, фінансові та інвестиційні рішення за умов ризику, застосування теорії корисності і теорії графів у процесі прийняття рішень;
- Розраховувати якісні та кількісні показники оцінювання підприємницьких ризиків, показники ефективності господарської діяльності підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» (6.030504) є нормативною дисципліною, яка забезпечує формування умінь, передбачених відповідною освітньо-кваліфікаційною характеристикою.

Дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної, спеціальної економічної та правової підготовки студентів, а також вивчення дисциплін «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Основи економічного аналізу», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємства», «Інвестування», тощо.

В результаті її вивчення забезпечуються наступні дисципліни освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра спеціальності 6.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності): «Міжнародна економіка», «Планування і контроль на підприємстві», «Стратегія підприємства», «Потенціал і розвиток підприємства», «Економіка й організація інноваційної діяльності», «Управління витратами», «Фінансовий менеджмент».

Методика вивчення дисципліни базується на синтезі лекцій, семінарських, практичних занять, які передбачають тестування, розв'язання логіко-аналітичних та розрахункових задач, аналіз конкретних ситуацій, ділові ігри, та самостійну позааудиторну роботу студентів.

Ключові слова: господарське рішення, обґрунтування рішення, оцінювання ризиків, комплексна оцінка, ефективність господарських рішень, критерії прийняття рішень, теорія корисності, теорія графів, ризик-менеджмент, ступень ризику.

1. НАВЧАЛЬНІ ЦІЛІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Мета практичного заняття – формування умінь та навичок практичного застосування знань з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» шляхом виконання студентами професійних завдань, що відповідають освіто-кваліфікаційній характеристиці «бакалавр».

Вид умінь, що набуваються:

- предметно-практичні (ПП) – дії щодо планування та прогнозування доцільності регіональної економічної політики;
- предметно-розумові (ПР) – розумове виконання операцій з предметами та предметними системами;
- знаково-практичні (ЗП) – виконання операцій зі знаками і знаковими системами;
- знаково-розумові (ЗР) – розумове виконання операцій зі знаками та знаковими системами.

Цілі практичного завдання орієнтовані на підготовку студента до виконання контрольної модульної роботи та індивідуального розрахункового завдання.

Індивідуальне завдання виконуються з метою:

- закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних за час навчання, при комплексному вирішенні конкретного фахового завдання;
- розвитку здатностей щодо застосування знань;
- формування умінь та навичок викладу розрахунків;
- одержання навичок виконання технічних креслень.

Індивідуальне завдання при кредитно-модульній системі організації навчального процесу використовуються як форма контролю засвоєння певного модуля практичного заняття.

Тематика розрахункових індивідуальних завдань відповідає робочій програмі дисципліни та визначається предметом та напрямками практичної роботи, а саме – розрахунковими ситуаційними завданнями з:

- вибору оптимального варіанта розміщення заводу в різних регіонах за критерієм мінімізації наведених витрат;
- оцінки ефективності варіантів природозахисних заходів за критерієм терміну окупності капіталовкладень;
- оцінки економічної доцільності придбання та установа очисних споруд за критерієм терміну окупності капіталовкладень.

2. МЕТОДОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Завдання з вибору оптимального варіанта розміщення заводу в різних регіонах за критерієм мінімізації наведених витрат

Вихідні дані

Змінними параметрами у цьому завданні є кількість варіантів розміщення заводу відповідно кількості областей економічного району, річний обсяг виробництва продукції (млн. т) та розмір транспортних витрат на доставку 1 тонни продукції до споживача, які студент встановлює відповідно до номера свого прізвища у списку журналу групи.

Наприклад, прізвище студента записано під №1, тоді об'єктом дослідження є Донецький економічний район (2 варіанти розміщення заводу – в кожній із областей району), $Q=2,01$ млн. т/рік, $V_1=11$, $V_2=10$, $V_3=12$ грн./т; а коли під №10, то це Придніпровський економічний район (3 варіанти розміщення заводу – в кожній із областей району), $Q=2,10$ млн. т/рік, $V_1=10$, $V_2=9$, $V_3=11$ грн./т.

Також студенту необхідно виконати аналіз економічного району та ринку продукції підприємства, напрям діяльності та фінансову звітність (за необхідності) якого викладач дає на консультації. Всі інші вихідні дані залишаються без змін.

Постановка завдання

Для розвитку регіону потрібно побудувати цементний завод потужністю (див. вихідні дані) млн. т. цементу на рік. Запропоновано три можливі варіанти розміщення цементних заводів у різних районах регіону. На основі вихідних даних таблиць 1, 2, 3, 4 провести розрахунки і вибрати оптимальний варіант розміщення заводу.

Таблиця 1

Капітальні вкладення в будівництво заводу, млн грн

	Найменування статті витрат	Сума капітальних вкладень, млн грн		
		Варіант №1	Варіант №2	Варіант №3
1	Витрати на дослідно-проектні роботи	2,0	2,2	2,3
2	Витрати на придбання устаткування, агрегатів і апаратури з врахуванням доставки	54,0	52,0	51,0
3	Будівельно-монтажні і пуско-налагоджувальні роботи	46,0	45,0	47,0
	Всього витрати (ΣK)	102,0	99,2	100,3

Таблиця 2

Виробництво цементу, млн т/рік

	Найменування параметра	Значення
1	Номер варіанта за списком групи	10
2	Виробництво цементу, млн т/рік	2,10

Таблиця 3

Кошторис витрат на випуск продукції, млн грн./рік

	Елементи витрат	Сума витрат, млн грн		
		Варіант №1	Варіант №2	Варіант №3
1	Матеріальні витрати	406,0	403,2	401
2	Витрати на оплату праці	210,0	220	215
3	Відрахування на соціальні заходи (37,8%)	79,4	83,2	81,3
4	Амортизаційні відрахування	17,1	16,2	16,7
5	Інші витрати	8,2	8,4	8,1
	Всього витрати (ΣС)	720,7	731,0	722,1

Таблиця 4

Транспортні витрати на доставку 1 тонни цементу до споживача, грн

	Найменування статті витрат	Сума транспортних витрат, грн/т		
		Варіант №1	Варіант №2	Варіант №3
1	Транспортні витрати на доставку споживачеві, грн/т	10,0	9,0	11,0

Для вирішення завдання необхідно розрахувати:

1. Питомі капітальні вкладення.
2. Собівартість 1 т цементу.
3. Приведені витрати.

Розв'язування

Для вибору оптимального варіанта розміщення заводу слід використовувати метод мінімізації приведених витрат, які обчислюються за формулою:

$$B_n = C + K_{эф} \times K,$$

де C – собівартість продукції з урахуванням транспортування до споживача, грн;
 K_{ef} – коефіцієнт ефективності капітальних вкладень (набуває значення ставки банків по депозитах юридичних осіб = 22%);
 K – капітальні вкладення, грн.

Собівартість 1 т цементу визначається за формулою:

$$C = \Sigma C / N + Z_{mp},$$

де ΣC – сума за кошторисом витрат, грн;
 N – річний випуск у натуральних одиницях, т;
 Z_{mp} – транспортні витрати на доставку 1 т цементу до споживача, грн.

Варіант № 1

$$C = 720,7 / 2,10 + 10 = 353,19 \text{ грн.}$$

Варіант № 2

$$C = 731,7 / 2,10 + 9 = 357,43 \text{ грн.}$$

Варіант № 3

$$C = 722,1 / 2,10 + 11 = 343,86 \text{ грн.}$$

Питомі капітальні вкладення визначаються за формулою:

$$K = \Sigma K / N,$$

де ΣK – сума капітальних вкладень, які пов'язані з будівництвом заводу, грн/т.

Варіант № 1

$$K = 102 / 2,10 = 48,57 \text{ грн.}$$

Варіант № 2

$$K = 99,22 / 2,10 = 47,24 \text{ грн.}$$

Варіант № 3

$$K = 100,3 / 2,10 = 47,76 \text{ грн.}$$

Тепер виберемо оптимальний варіант розміщення заводу:

Варіант № 1

$$B_n = 353,19 + 0,22 \times 48,57 = 363,88 \text{ грн.}$$

Варіант № 2

$$B_n = 357,43 + 0,22 \times 47,24 = 367,82 \text{ грн.}$$

Варіант № 3

$$B_n = 343,86 + 0,22 \times 47,76 = 354,37 \text{ грн.}$$

Висновок. Оптимальний варіант розміщення заводу – № 3, оскільки сума витрат найменша.

3. МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Розрахункове індивідуальне завдання з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків» виконується студентом самостійно при консультуванні викладача.

Студент повинен:

- отримати завдання;
- самостійно його виконувати, використовуючи запропоновані джерела інформації;
- відвідувати консультації;
- сприймати зауваження та виконувати методичні вказівки викладача;
- вчасно подати індивідуальне завдання на перевірку;
- довести при підсумковій співбесіді з викладачем самостійність виконання завдання.

Керівник індивідуального завдання повинен:

- видати завдання з визначеними термінами виконання та захисту;
- скласти графік консультацій;
- дотримуватися графіка консультацій;
- контролювати хід виконання завдання;
- перевірити та оцінити якість виконання;
- довести до студентів результати перевірки (захисту) при співбесіді.

Інформаційне забезпечення індивідуального завдання відповідає переліку рекомендованої літератури, що подана в даних методичних рекомендаціях.

Структура індивідуального завдання залежить від його виду. Розрахункове індивідуальне завдання повинно містити: титульний аркуш, постановку задачі, зміст, основні розділи, висновки, перелік посилань, додатки.

Зразок титульного аркуша індивідуального завдання подано в додатку.

Постановка задачі подається у форматі “дано-визначити” відповідно до одержаного завдання. Зміст складають, якщо індивідуальне завдання містить не менш ніж два розділи або один розділ і додаток.

На початку кожного розділу формулюються вимоги до його змісту. Для розрахункових завдань подається узагальнений алгоритм виконання з посиланням на відповідні джерела. Викладення лише алгоритму виконання індивідуального завдання з підставленням значень відповідних параметрів без аналізу економічного району, ринку продукції підприємства, а також напряму діяльності та фінансової звітності підприємства неприпустимо.

Бібліографічний опис джерел, на які є посилання, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті завдання.

У додатках подають матеріал, який є необхідним для повноти індивідуального завдання і не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг. Типи додатків: додаткові ілюстрації або таблиці; фінансова звітність підприємства; бізнес-план розвитку підприємства тощо.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Розроблено загальні вимоги до оформлення розрахункового індивідуального завдання: написання українською мовою, чіткість побудови, логічна послідовність аргументації вирішення завдання, логічна послідовність викладу матеріалу відповідно до ситуаційного завдання та вихідних даних, стислість і точність визначень, що виключає можливість неоднозначного їх тлумачення, доказовість висновків.

Розрахункове індивідуальне завдання друкують за допомогою комп'ютера відповідно до вимог стандарту (ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення) або виконують у рукописному виді з дотриманням цих вимог.

Текст основної частини членують на розділи та підрозділи. Назви розділів друкують великими літерами перед текстом по центру сторінки, заголовки підрозділів – малими (крім першої великої) з абзацного відступу. Переноси слів у заголовках не дозволяються. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовками і текстом повинна дорівнювати 3 інтервалам. Кожну структурну частину індивідуального завдання (зміст, розділи, список рекомендованих бібліографічних джерел, кожний додаток) необхідно починати з нової сторінки. Нумерація сторінок має бути наскрізною і подаватися арабськими цифрами внизу посередині сторінки.

Першою сторінкою є титульний аркуш (див. додаток), який включають до загальної нумерації, але номер сторінки на ньому не ставлять. Розділи нумерують арабськими цифрами, а підрозділи – в межах кожного розділу (наприклад 2.1). Стель викладу матеріалу має бути строгим і стриманим, слід використовувати загальноприйняту економічну термінологію, скорочення слів у тексті та ілюстраціях не допускається.

Вихідні дані до завдання оформлюють у вигляді текстового матеріалу або таблиць з дотриманням правил їхнього складання (див. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення).

Графічне зображення вихідних даних або розрахункових подається у вигляді діаграми (лінійна, стовпцеві або секторна), графіка часових рядів або схеми. Усі ілюстрації в розрахунковому завданні необхідно розміщувати після тексту, де вони згадані вперше. Для всіх ілюстрацій прийнято єдине позначення (рис.). Ілюстрації нумерують послідовно в межах роботи, за винятком поданих у додатках. За необхідності ілюстрації доповнюють підписуночним текстом. При посиланні на ілюстрацію використовують скорочене „дивись” (див. рис....).

Формули нумерують через усе розрахункове завдання, так само як таблиці та рисунки. Порядковий номер формули зазначають у круглих дужках праворуч від неї. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба робити безпосередньо під формулою, починаючи зі слова „де” без двокрапки, відповідно до послідовності, в якій вони подаються в формулі. Посилання в тексті на порядковий номер формули роблять у круглих дужках, наприклад „... у формулі (4)”.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту окремими рядками, вище і нижче них потрібно залишати не менше ніж один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщуються на одному рядку, його слід перенести після знака рівності або після знаків плюс, мінус, множення, повторюючи кожен з них на наступному рядку. Список бібліографічних джерел розміщують після висновків останнього завдання з нової сторінки у порядку посилань на них у тексті.

Оформлене розрахункове індивідуальне завдання відповідно до перелічених вимог має бути зброшуроване. На першій і останній сторінках студент ставить свій підпис і дату остаточного завершення завдання.

5. ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Розрахункове індивідуальне завдання з дисципліни «Регіональна економіка» оцінюється шляхом визначення середньоарифметичного балу за обґрунтованість результатів вирішення завдання і захист. В оцінюванні обґрунтованості результатів можна використовувати такі критерії:

- 1) відповідність висновків завдання одержаним результатам;
- 2) логічність вирішення завдання;
- 3) практична обґрунтованість висновків відповідно до кожного розділу завдання;
- 4) відповідність вимогам до оформлення результатів завдання;
- 5) самостійність вирішення.

Захист розрахункового індивідуального завдання здійснюється на практичному занятті (9-й тиждень чверті). Оцінювання знань, продемонстрованих під час захисту роботи, проводиться з урахуванням таких критеріїв:

- 1) розуміння поставленого завдання, ступінь засвоєння методології його вирішення;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу дисципліни;
- 3) знання рекомендованої літератури стосовно питань, які виносяться на захист;
- 4) поєднання теорії і практики при розгляді виробничих ситуацій, що пов'язані із завданням та тематикою дисципліни;
- 5) уміння захищати свою позицію та робити висновки на основі набутих знань з дисципліни.

Кожний критерій оцінюється в один бал, відповідність розрахунків завдання зазначеним критеріям дозволяє оцінити його найвищою оцінкою «відмінно». Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

6. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

1. Анисимов О.С. Принятие управленческих решений: методология и технология [Текст]. – М.: ФГОУ Рос. АКО АПК, 2002.
2. Бойко В.В. Економіка підприємств України [Текст]: Навч. посібник. – 4-е вид., перероб. і доп. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 551 с. – Рос. мовою.
3. Герчикова И.Н. Менеджмент [Текст]: учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1994.
4. Карданская Н.Л. Принятие управленческого решения [Текст]: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 407 с.
5. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений [Текст]: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2004. – 504 с.
6. Кохно П.А., Микрюков В.А., Коморов С.Е. Менеджмент [Текст]. – М., 1993.
7. Ладанов И.Д. Практический менеджмент [Текст]. – М., 1995.
8. Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения [Текст]: Учебник. – 4-е изд., испр. – М.: Дело, 2003. – 392 с.
9. Лукичёва Л.И. Управленческие решения [Текст]: учебник по специальности «Менеджмент организации» / Л.И. Лукичёва, Д.В. Егорычев; под ред. Ю.П. Анискина. – М.: Омега-Л, 2006. – 383 с.: – (Высшая школа менеджмента).
10. М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. Основы менеджмента [Текст]. – М.: «Дело», 1998.
11. Основы менеджмента и маркетинга [Текст]. Под ред. Седегова Р.С., – Мн. «Вышэйшая школа», 1995.
12. Рельман В.Я. Решение математических задач средствами Excel [Текст]: Практикум. – СПб.: Питер, 2003. – 240 с.

ДОДАТОК

Зразок титульного аркуша розрахункового індивідуального завдання

Державний вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

ІНДИВІДУАЛЬНЕ РОЗРАХУНКОВЕ ЗАВДАННЯ

з дисципліни Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків

Виконавець:

ст. гр. _____

Керівник:

канд. екон. наук, доцент Д.В. Кабаченко

Дніпропетровськ
2015